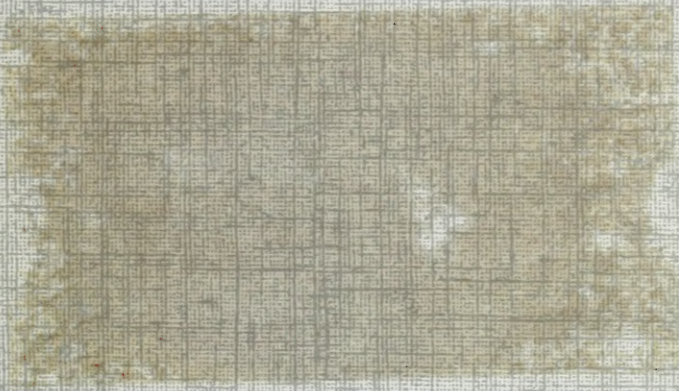

PG
3948
L65C45
1921

From the Collection
of the late

JOHN LUCZKIW

Я. ВІЛЬШЕНКО.

ЕРВОНА ШАПОЧКА.

ЛЬВІВ, 1921.
НАКЛАДОМ ВИДАВНИЦТВА: „СВІТ ДИТИНИ“.

ВИДАВНИЦТВО „БИСТРИЦЯ“,

Станіславів, Галичина,

має на складі:

I. „Діточі Читанки“.

1. **Попелюх і маленька мишка**, з чуд. обр. 20 Мк.
2. **Дорога до щастя. Івасикова втіха**, 15 Мк.
3. **Кізка-Білоніжка. Телесик**, 15 Мк.
4. *Борис Грінченко:* **Коротка історія України**, 60 Мк.
5. *Іван Липа:* **Орел Промінистий**, 15 Мк.
6. **Пан Слота і панна Сонічко. Що смачнійше?** 15 Мк.
7. *Гр. Гетьманець:* **Хто такий Т. Шевченко?** 20 Мк.
8. *Р. Кіплінґ:* **Слонятко**, з обр., 15 Мк.
9. „ „ **Як верблюд дістав горб?** з обр., 15 Мк.
10. *Тарас Шевченко:* **Малий Кобзар**, з портр., 20 Мк.
11. *С. Чубатівна:* **Прогулька**, комедійка на 1 дію, 20 Мк.
12. *О. Залеский:* **Колядник з нотами**, 80 Мк.

II. Бібліотека для української молодіжи.

Випуск 83. **Семя Скакунчиків. Пан Коцький** (13 ілюстр.). Ціна 60 Мк.
Випуск 84. **Покотигорошок. Скарб** (25 ілюстр.), 70 Мк.
Випуск 85. **Вуйко Кван** (7 ілюстр.), 50 Мк.
Виписк 86. *А. Чайковський:* **Одарка**, 80 Мк.

Ті самі, окремо оправлені:

Том 165. **Семя Скакунчиків** (11 ілюстр.), 45 Мк.
„ 166. **Пан Коцький** (2 ілюстр.), 20 Мк.
„ 167. **Покотигорошок** (22 ілюстр.), 20 Мк.
„ 168. *Марія Буйно:* **Скарб** (3 ілюстр.), 15 Мк.

Передплата на „Бібліотеку для укр. молодіжи“ на рік 1921 виносить за 4 вип. 300 Мк.

Книжечки висилаєть ся лиш за готівку. Гроші й замовленя адресувати: **Видавництво „Бистриця“, Станіславів.**

ДІТОЧА БІБЛІОТЕКА.
Книжечка 6.

Я. ВІЛЬШЕНКО.

CHERVONA

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА

ДРАМОВАНА КАЗКА В ДВОХ ДІЯХ.

ІЛЮСТРАЦІЇ А. МАНАСТИРСЬКОГО.
МУЗИЧНІ МОТИВИ М. ГАЙВОРОНСЬКОГО.

ЗБІРКА
ІВАНА ЛУЧКОВА

ЛЬВІВ, 1921.
НАКЛАДОМ ВИДАВНИЦТВА: „СВІТ ДИТИНИ".

PG
3948
L65 C45
1921

DEC
1983

Право передруку законно застережене.

З ДРУКАРНІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА.

ОСОБИ:

Дівчинка Олюся, прозвана „Червоною Шапочкою".
Бабуся Ганна.
Стрілець.
Марійка, товаришка Олюсі.
Старий гуцул.
Петро, парібок.
Настя, його суджена.
Вовк Неситий.
Пес Брисько.
Дві пташки червоношийки.
Русалка І.
Зазуля.
Вивірка.
Жовна.

Русалки. Дерева. Комахи. Ручай.

Діеть ся в Карпатах за часів славного царя Гороха.

Уваги для представленя.

Найважнійшим питанєм при виставі сеї штуки буде се, як має виглядати на сцені ліс (дерева), зазуля, червоношийки, жовна, вивірка, ручай, взагалі вся жива природа.

Ліс — кілька хлопчиків, овинених свобідно від ніг до голови в якесь платє, що має наслідувати кору ялиці, чи иншого дерева. Найкрасше зробити з темнобронзового, грубого, пакункового паперу довгі, відповідно до зросту хлопчиків, торби. Зробити в них отвори на очи, ніс, уста та руки. В руках над головою держати якесь деревце пр. смерічку, яличку, сосонку, берізку, осику. Деревце мусить бути досить високе і сподом кріслате, щоби засланяло лице актора перед видцями. Говорять усі хором, в один такт. Розміщенє їх на сцені довільне, до вподоби режісера.

Зазуля — дівчинка в строю із сірого паперу, прикрашеного чорними пасмугами. При роботі сього „костюма“ треба мати перед собою образок зазулі. До рук прикріплені крила з паперу. На голові маска з сірої тектури з чорним дзюбом, яка має закривати лице по уста. Виговір слів має підходити під звук куканя.

Жовна — хлопчик у костюмі з чорного блискучого паперу. На голові чорна маска з довгим дзюбом. Поверх маски зелений або червоний каптурок. Має вона бути осаджена на голові по уста так, щоби актор міг свобідно віддихати й говорити.

Червоношийки — дві дівчинки в строях із темно-бурого паперу, що довкола шиї мають вельми високий ковнір із червоного паперу. На головах маски з дзюбками, заложені так, як у зазулі.

Русалки — дівчатка в строях із зеленого паперу. Волосє розпущене, омаєні цвітами і папоротею, на головах віночки з цвітів. З заду рамен крилця, як у метеликів. Робить ся їх із прозорої, білої ґази, натягненої на форму з дроту і дротиками прикріпляєть ся до рамен. Готові крильпя красить ся на якийсь взірець.

Ручай — дівчинка в синім строю, з розпущеним волосєм, ціла вкрита завоєм синьої, прозорої ґази. Вона наслідує нею филясті рухи води. Не показуєть ся ціла, тілько до половини пр. з під містка і все стоїть у глубині сцени.

Вовк і ***пес*** — можуть мати „костюми“ з міха або з якоїсь матерії. Може також бути кожух, або футро, вивернене до гори волосєм. Хвіст у вовка і пса — зробити „рухомий“, т. зн. уладжений при помочи дротяної „механіки“ так, щоби міг ним довільно рухати.

Маски вовка, пса, зазулі, вивірки і ин. можна дістати у Львові в складі паперу Сімона III а Ф а, на площі Трибунальській (недалеко „Народного Дому“).

Реквізити потрібні до вистави:

1. Шапочка з червоного сукна, або турбанчик із червоної хустки.
2. Наручний кошичок, а в нім 2—3 булки, горнятко, серветка.
3. Кріс, люлька, торба і топорець для стрільця.
4. Топорець для старого Гуцула.

Замітки для інспіцієнта:

Звук дзвонів, гавкіт собак, шум ліса, захід сонця та вистріл мусять бути переведені точно відповідно до ходу акції штуки. Припізненє, або за скоре виведенє не викликують бажаного ефекту і попсують настрій у видців.

ПЕРША ДІЯ.

Гірська околиця. У далі видніють гори, а низше сосновий ліс. Попід ліс плине гірський ручай. Праворуч гуцульська хата, стара, похила. До хати веде стежка з ліса. Посеред сцени, де стежка перетинається з ручаєм, кладка.

ЯВА І.

Бабуся Ганна *(сидить на призпі):*

Ах, як чудовий день сьогодні!
Синіє небо, сонце сяє,
Се справді, справді день Господній,
Сам до молитви вже взиває...

(Чути церковні дзвони.)

Ялиці з шумом гіля клонять,
Немов втонули в богомілля,
А ось і дзвони в церкві дзвонять,
Голосять всім: »Свята неділя!«

(Хрестить ся.)

Пішлаб до церковці раденько,
Та за важка старій дорога!
Хоч тут помолю ся щиренько,
Молитва всюди мила в Бога.
Мабуть сьогодні у гостину
Червона Шапочка прибуде,
Прилине птичка на годину
Й старечій легше стане груди.
Учителька, їїб-то ненька,

Пришле щось певно в подарунку;
Добра душа, спішить раденько
Убогим людям в поратунку.

(Тимчасом із гори стежечкою, що веде до кладки, сходить Червона Шапочка з клуночком у руці.)

ЯВА II.

Червона Шапочка: А гей, добридень вам, бабусю!

Бабуся: Здорова була, птичко мила,
Червона Шапочко Олюсю,
Ти знов до мене загостила?

Черв. Шап.: Я думала, ви спатимете
Й тихісенько ішла під хату,
Щоб не збудити. Чи вганете,
Що я принесла вам на свято?

Бабуся: Навіщо вгадувать, дитино,
Все добре, що твоя дасть ненька!
Щеж як пришле таку пташину!
В обох вас золоті серденька!

Черв. Шап.: Колачик неня вам прислали,
З пшеничної муки, біленький
І поздоровити казали...

Бабуся: Най будуть неня здоровенькі,
Най Бог сторичну дасть заплату!
А щож теперки роблять ненька?

Черв. Шап.: Пішли до церкви з батьком, з братом,
(озирається)
А в вас, бабусю, так чистенько!

Бабуся: І яж неділеньку святкую,
Чейже я також християнка!

Черв. Шап.: Й мене в суконочку новую
Сьогодні вбрали зараз з ранку.
Тай иншу шапочку давали,
Біленьку, мов зимою ласка,
А я таки червону взяла,
Немаж бо, як червона краска!

Бабуся: Ти все в сій шапочці ганяєш,
По ній тебе пізнають всюди,
Від неї назву навіть маєш:
»Червона Шапочка« звуть люде...

Черв. Шап.: Ах, я й забула вам подати,
Я в лісі вам квіток нарвала,
Квіток червоних там багато,
Від співу птичок вкруг лунало!
Так гарно там, так любо, мило!
Ось цвіти вам.

Бабуся: Чудові цвіти!
Та ти в кишенці їх здавила,
Які ви всі невважні діти!

Черв. Шап.: Як я так плаєм поспішала,
На боці сі квітки я вздріла
І їх для вас зараз нарвала,
Щоб в цвіти божник пристроїли.
(За сценою чути гавкіт собак.)
Чи чуете, собаки лають?

Бабуся: Кажуть, вовчище появив ся,
За ним се певно уганяють...

Черв. Шап.: Ах, як в вас гарно! Ліс розвив ся,
Щебечуть любо пташенятка
І скачуть з гилечки на гильку, —
Немов в раю тут ваша хатка,
У дикій рожі та в васильку.
Чи любите птичок, бабусю?
Їх співи, щебети дрібненькі?

Бабуся: Чи люблю?! Ними я, Олюсю,
Впиваю ся ввесь день біленький.
Вони такі веселі, милі,
Отсі малюсінькі пташата,
Так ріжнопері, легкокрилі,
А як пічнуть усі співати,
То так тут наче справді в раю.
Сміють ся серце та радіє,
Душею наче оживаю
І думка в мене молодіє.

Черв. Шап.: Як звуть, бабусю, деревину
Сю, що листками всіми бідна
Дріжить, трепече без упину,
Хоч навіть леготу не слідно...

Бабуся: Зовуть трепета, то осика.

Черв. Шап.: Стрівайте, я тепер вже знаю,
Чому казав Івась Музика:
»Дріжить немов трепета тая!«
Як батько Ксеню в школі кликав
До таблиці. Але чого то
Так все трепече та осика
Чи там трепета?

Бабуся: Моє злото,
Оповідають старі люде

Дивнії речі — як вважати
Будеш й тобі я про сі чуда
Спробую дещо розказати.

Черв. Шап.: Ах, дуже прошу вас, бабусю,
Ах, розкажіть, як се все було...

Бабуся: Лиш добре уважай, Олюсю,
В старих людей все те я чула:
»За правду святу засудили Христа
На лютії муки, на смерть на хресті.
У ліс посіпак подала ся юрба,
На прилади мук матеріялу найти.
Лиш в лісі явились, ввесь ліс задріжав
Із жаху й страху. І роздав ся в мить стук:
На хрест для Христа перший дуб з гуком впав,
Ліщина на скиптр, на підпори впав бук.
Всі дерева в лісі стрівожені ждуть,
Терновий спокійно лиш кущ повідав:
»На що я їм здам ся, мене не візьмуть!«
Та в мить на вінець для Христа він упав.
В кінці під осику прийшли рубачі...
Вона вся дріжить і благає, рида:
»Спасп, Божа Мати!« »Лишімо її«,
Сказали сіпаки. »Не здатна вона!«
Й лишили осику, та з сього часу
Дріжать і трепечуть листочки її,
У всяку погоду, у кожду пору
Вона все в трівозі, все в вічнім страсі«.
Ось я й усе вже розказала,
А ти міні за казку тую
Можеб щось гарно заспівала,
Якусь знов пісоньку новую.

Черв. Шап.: Мині вже час іти би в хату,
Та заки вас ще попрощаю,
За гарну казочку в заплату
Гарненьку пісню заспіваю.

(Співає.)

Ой підиж ти, кицю,
Піди по водицю,
Тілько добре уважай,
Не впади в криницю!

Пішла киця по водицю.
Тай упала у криницю;
Побіг котик ратувати,
А вже киці не видати.

Витяг кицю за вухо,
Та положив, де сухо.
„Лежиж, кицю, тута,
Аж я найду прута“.

. . . . . .

Прута ще не пошукав,
А вже киці не застав.

(Сміється і плескаючи в долоні підскоками танцює по сцені.)

(Замітка: Граюча сю ролю, мусить у часі співу, мімічними жестами ілюструвати зміст сеї події.)

Бабуся: Ся пісонька твоя гарненька
І ти гарненько відспівала
Й наука з неї є, серденько,
Щоб ти на себе все вважала,
Бо з нерозваги часто горе
Людий нечайно навіщає,
Та й лихо й горе переборе,
Хто все розважно поступає.

Черв. Шап.: Здорові оставайте в хаті,
А я мерщій до дому піду
І по полудни знов в горняти
Принесу трохи вам обіду.

Бабуся: Прощай, прощай, моя маленька,
Дяка тобі за щебет милий,
Розвеселила ти стареньку,
Метелику мій легкокрилий.

(Червона Шапочка відходить. Іде повагом стежечкою, зазирає в струмок, зриває квітки, біжить за метеликом, аж поки не зустріла ся зі стрільцем, що виходить із ліса.)

ЯВА III.

Бабуся *(до себе):* Та вітрогонка знов ворота
Відчинені в мене лишила
Й може війти, кому охота,
Вона тут всего напустилаб.
Така невважна! Та дитина
Із неї добра та чемненька...
А як червона ся шапчина
Їй до лиця, як їй гарненько! *(відходить).*

ЯВА IV.

Стрілець *(входить на міст):* Гей, нема то як у верховині
Стрільцем бути, весело буяти
В лісі-борі, чи там в полонині
На медведя й вовка полювати.
Ось теперки за вовком від ранку
Стежу, гоню, а все не дарую!
Пане вовче, хоч я без сніданку,
В ліс пустив ся, а тебе сполюю.
Та нім візьму ся знов за діло,
Ще треба люлечки пакнути,
Мене курити страх скортіло,
Ну, перш огню треба добути *(креше).*

ЯВА V.

(Червона Шапочка підходить.)

Стрілець: Червона Шапочко, так вчасно
Ти вибігла уже із хати?
Се з твого боку дуже красно,
Вчи ся раненько все вставати!

Черв. Шап.: Ходила я до баби Ганни.
Вона стара і заробити
Уже не в силі, ну тай банно
Самій старій у хаті жити.

Стрілець: А ти жите їй звеселяєш
Все милим співом, любим словом!
Я чув, ти гарно вже співаєш...

Черв. Шап.: А ви сьогодні знов на лови
Пустили ся?

Стрілець: Егеж, вовчисько
Унадив ся і нападає
На вівці! Вже занадто близько,
Коло села він тут блукає,
Тож мушу його сполювати.

Черв. Шап.: Га, що за сміліть так близенько
Аж до села вже забігати
Й ягнята хапати маленькі!

Стрілець: Ну, за сю сміліть він науку
Від мене добру вже дістане!
Піде на жир він чорним крукам,
Як з мого кріса куля гряне.

Черв. Шап.: А вам не страшно проти нього
Осьтак самому виходити?

Стрілець: Мені? Я вже привик до того,
Без ловів я не міг би й жити!

Черв. Шап.: А як би він так вас заскочив
З небачки, що тоді зробилиб?

Стрілець: В стрільця готові руки й очи,
Знай, мусять бути в кождій хвили
Й серце кріпке, сильна відвага,
Стрілець, бач, не стрілець без сього!
Такий стрілець не варт і шага,
Що вовка зляк би ся одного.

Черв. Шап.: Ви, ось в новіській куртці нині!

Стрілець: А що, припала до вподоби?
Чи до лиця мені вона є?

Черв. Шап.: В червонім красше вам було би,
Над краску червону не має!

Стрілець: Га, щож! Не все, бач, може бути,
Як шапочка твоя, у світі,
Красок і инших не минути,
Меніж в зеленім добре цвіті.

Черв. Шап.: Зелене, правда, вам пригоже,
Та над червоне світ не має.

Стрілець: Зелений ліс і гай, небоже,
І полонина і поля є,
В сій красці є мов щось живого,
Немов якесь єство живее...
Ти розумієш? Щось такого,
Такого щось, що ніби тее...

Черв. Шап.: Зелене мов звичайні люде,
Як їх багато в Божім світі,
Так і зелене найдеш всюди,
А мало так в червонім цвіті,
Як славних в світі людий мало
І як від славних сих людий
Очий не зводить світ,
Так очи теж манить дітий
Яркий червоний цвіт.
Ах, як раділа би дитина
Кожда, колиб так як у мене,
В неї червоная шапчина
Була — зеленеж то буденне!

Стрілець: Бач, які мудрощі голосить!
Ну, ще цмочка в тебе попрошу!

Черв. Шап.: Фе, тютюном від вас заносить,
Я тютюну ніяк не зношу.

Стрілець: Ну, то бувай мені здорова,
Я йду, чей вовка уполюю.

Черв. Шап.: Най вам сприяє щасте в ловах!

Стрілець: Вже я йому не подарую.

ЯВА VI.

Черв. Шап. *(сама):* О, щось також?! Чого не просить.
Хоче, щоб його цілувати!
А тютюном вам так заносить,
Що ніс аж треба затуляти!
Страх не люблю я сих курців,
Кождий себе за щось тримає,
Люльку, циґаро закурив

Й вже цілувати право має.
Та я про них і не думаю,
Я люблю дерева...

Дерева *(кланяють ся):* Подяку
Прийми від нас!

Черв. Шап.: ...і птичок в гаю
Й цвіти! Хтож вжива' табаку,
Ку́рить тютюн, того терпіти
Не можу я!

Птички: Ми птички з гаю
Всі дякуєм тобі.

Цвіти: І цвіти
Подяку теж тобі складають.

Черв. Шап.: В ручай теж зазираю радо.

Ручай: І він поклін тобі складає.

Черв. Шап.: Звірячу люблю всю громаду,
Усе, що бігає й літає.

(Ріжні звірятка, птички й комашки виходять.)

Всі *(враз):* Червона Шапочко, тобою
Ми всі радіем, тебе любим!

Черв. Шап.: Природи тішу ся красою
Під чистим небом сим голубим.
І зелень і квітки барвисті
На полонині тай у гаю,
І сей струмочок бистрий, чистий,
Все тішить так, що я мов в ра́ю.

ЯВА VII.

Дві червоношийки *(злітають з дерева й літають навколо Червоної Шапочки):* Червона Шапочко, любенька!

Черв. Шап.: Чого, птички, вам в мене треба?

Птички: Витаємо з всего́ серденька
Тебе. Чи відси йдеш до себе?

Черв. Шап.: Егеж, до дому? Що за пти́чки,
Звинненько як вони літають,
Гарненькі, хоч і невеличкі,
Червоні шиї й груди мають.

Птички: Ти мов червоношпечка,
Ми мов Червоні Шапочки,
Ти наша пестієчка!
Чи любиш нас ти, ти, ти, ти?

Черв. Шап.: Товаришки мої миленькі,
І вам Господь дав платочки.
Як в мене шапка, червоненькі!
Ах, люблю, люблю вас, птички!
Ваш лет і бистрий і так звинний
І пірячка краски яркі
Будять веселість, сміх невинний,
І гонять смутки геть важкі!
Яркі краски се дар від Бога,
І радощі від Бога дар,
Тож на бік смутки тай трівога,
Най радує природи чар!
Як виросту я вже велика
Червону Шапочку носить
Не кину я ні на хвилинку
І птичок все буду любить.

Птички ви любі, прилітайте
Частенько в гостеньки до нас
І любо, мило нам співайте,
Я годувати буду вас.

Птички: Ми тебе любим дуже, дуже!

Звірята: І ми, і ми, і ми!

Ліс: Червона Шапочко, наш друже,

Ручай: Поклін від нас прийми!

(Надходить вовк, усе німіє, а що може, криеть ся.)

ЯВА VIII.

Вовк *(сідає на пни дерева, вколо котрого росте густа й висока папороть):*

Гей, я вовк Неситий
По дебрах блукаю,
Де є що вхопити,
На страву шукаю.
В лісі полювати
Се не легкі труди,
Мушу забігати
Й у село між люде.
Ягнятко, телятко,
Порося, лошатко,
Козенятко, гусенятко,
Все хватаю гладко.
А як зголоднію,
Тоді без ваганя
Чи хлопятко, чи дівчатко.
Хавкну на сніданя.
Ненавидять дуже
Тому мене люде,
Та мені байдуже
Про людські суди.
Хоч вони на мене
Собак злющих тровлять,
Стрільців гурма жене,
Та мене не зловлять.
Ані я їх крісів,
Рушниць не бою ся,
Сховаю ся в лісі
Тай з всего смію ся.
В селі, в лісі, в поли
Я другів не маю,
Та про се ніколи
Не дбав і не дбаю!
Я тілько одного
Приятеля знаю:

Черево! Про нього Нінащо не здатне!
Я дбав все і дбаю! Глянь, сеж Брисько жене!
Все инше для мене Одно єство братне!

ЯВА IX.

Брисько: Бач, а ти тутки, вовче друже,
Я вибіг трохи побуяти,
А як що щастєчко послужить
Й якого зайчика вшіймати.

Вовк: Чи ти ще дальше, Бриську,
В Олюсиного батька служиш?

Брисько: Певно!
Мені у нього добре дуже,
Про мене дбають тамки ревно.
А не богато є робити.
От, сторожити нічю хати,
За паном в поле, в ліс ходити,
А часом штучку показати,
Чи то покласти ся на спині
Тай неживого вдати й мигом
Мячем підскочить в сій хвилині,
То знов наперед скочить плигом —
І камінь принести з ручаю,
Або на задних лапах стати,
За те прожиток, захист маю,
Бо господарі мусиш знати
І не скупі — —

Вовк: А що до мене
То я не міг би так трівати,
Хоч як моє житє злиденне,
Хоч в мене ні кута, ні хати.

Твоє життє одна неволя,
Не має в тебе волі, друже!

Брисько: Ні, твоя воля се сваволя,
За нею я не тужу дуже.
Я хочу пожиточним бути
Для світа користь приносити.

Вовк: Про світ не хочу я і чути,
Я лиш для себе хочу жити!

Брисько: Ти знаєш, що живу я чесно,
Тиж друг мій щирий вже із давна.
Покинь хижацтво, а чудесно
Ми заживемо, дружно, славно.
У мене гарні господарі,
Прийми ся ти у них за діло,
Не будеш вже боятись кари,
Буяти будеш собі сміло.
Червона Шапочка маленька
Буде тебе й мене любити
У неї золоте серденько,
Будеш у нас ти гарно жити.

Вовк: Не хочу, бо не люблю труду,
Людий і світа не терплю я,
Хочеш, вертай у свою буду,
А в свої дебри поспішу я.
Там буду далі розбивати,
І жити як вільний бурлака,
Про власне черево лиш дбати,
На те я вовк, а не собака.

Брисько: Се правду ти сказав, Неситий,
І добре кажуть старі люде,

Ліс вовка все буде манити,
Робітника з вовка не буде.
А я до труду народив ся,
У труді жить му до загину,
Мій дід і батько все трудив ся,
І я теж праці не покину.
З неробством я не буду в згоді,
Я з розбишацтвом в вічнім бою,
Тож нам також дружити годі,
Зриваю приязнь я з тобою.

Вовк: Га, як тобі я вже не пара
То перестанемо дружити,
Але й у ліс тобі йти вáра!

Брисько: Тобіж в село не заходити.
Я самолюбів і неробів
В селі не можу, знай, терпіти!

Вовк: Я маю тисячу способів,
Щоб і без тебе там броїти.
Бувай здоров і стережи ся,
У лісі не шукай погуби,
Із ран наперед вже лижи ся,
Коли в мої попадеш зуби.

Брисько: Бувай здоров! *(відходить).*

Вовк: Іди до біса!
Не даром каже пословиця:
Що нам, панам верхів і ліса,
Собака в други не годить ся!«
Нам труд і праця?! Чи ви чули,
Щоби вовки до праці брались?
Ми пострахом наш ліс здобули,
Ми праці з прадідів стидались.

Най инші вже на нас працюють,
А нам готове пожпвати,
Най инші трудять ся, бідують,
Ми є на се, щоб панувати.
»Неробство, самолюбство!« каже,
А ми зовемо се: вигода.
Що пан, то пан, знай, Брисю-враже,
Тут твоїх заходів всіх шкода!
Що ти людьми мене лякаєш,
Сього зівсім я не бою ся,
Сьогодні ти іще пізнаєш,
Як з тебе й з них я насмію ся.
Пізнаєш, в ко́го більша сила,
Неситий всіх вас подолає,
Червону Шапочку могила
У моїм череві чекає.
Тобі, Брисуню, я доїду,
Червону Шапочку гарненьку
Пірву сьогодні для обіду,
Тай пообідаю смачненько.
Дістанеш ти від свого пана,
Що не встеріг його дитяти,
Та ловець ходить тут від рана,
Треба до вечера пождати.
Треба укрити ся пильненько,
Щоб вискочить у час як слід,
Червона Шапочко, маленька,
Підеш в живіт мій на обід!

ЯВА XI.

(Коли вовк відійшов, підносить ся пень, що на ньому сидів вовк, а з під нього появляєть ся Русалка I.)

Русалка: Що я наслухалась сьогодня!
Й свята земля такого носить,

Вже злочинів ціла безодня
І ще, — і ще йому не досить!
Червону Шапочку ще хоче,
Бач, окаянник той пожерти,
Життя позбавить ясні очи,
Сі любі, милі личка черти.
Малаб вона вже більш не жити,
Не веселити світ собою?!
О ні! Не можна допустити
До сього злочину, розбою!
Стрівай ти, вовче окаянний,
Ще завдамо тобі ми перцю,
Побачимо іще, поганий,
Хто вийде ціло з всього герцю.
Гей сестрички, до мене всі
На раду, на пораду,
Спішіть порадити мені,
Як покарати зраду.
Червону Шапочку малу
Вовк задумав пожерти,
Як перешкодити йому,
Дівча спасти від смерти?

(Русалки збігають ся і співають.)

Червону Шапочку малу
Вовк хоче нам пожерти
Ми вирвемо її йому,
Спасем дівча від смерти.

Ми скличемо дерева, ручай,
І всі лісні звірятка —
Усе спіши ся, помагай,
Ратуй житє дівчатка.

Гей всі, гей всі спішіть ся враз,
Весь ліс йде помагати,
Спішіть, спішіть, бо крайний час
Дівчатко ратувати.

(Обступають дерево довкола, а Русалка І говорить:)

Русалка: Гей, дерево, схили ся низше:
Червону Шапочку Неситий
Пожерти хоче той вовчище,
Треба перепинити,
Остерегти мале дівчатко,
Щоб не дало ся вхопити,
Та й не пустити вовка гладко,
Але як слід провчити.

Дерево *(вдаряє гілєм до купи)*:
Се не мислиме, не можливе!
Червону Шапочку пожерти
Малоб вовчище відразливе,
Най він зазнає смерти!
Гейже ти, вивірко жвавенька,
Приложи вушко близше:
Червону Шапочку маленьку
Пожерти рад вовчище!
Остерегти треба дівчатко,
Щоб не дало ся вхопити,
А й вовка не пустити гладко,
Але як слід провчити!

Вивірка: Глядіть, що видумав сей злюка
Червону Шапочку пожерти!
Ні, не мине його наука,
Прийдеть ся йому вмерти.
Та треба дбати, щоб дівчати,
Не дать йому в пащеку,
Тому кидайте враз, пташата,
Всі ваших гнізд безпеку:
Остерегти треба дівчатко
Щоб не дало ся хопити,
А й вовка не пустити гладко,
Але як слід провчити.

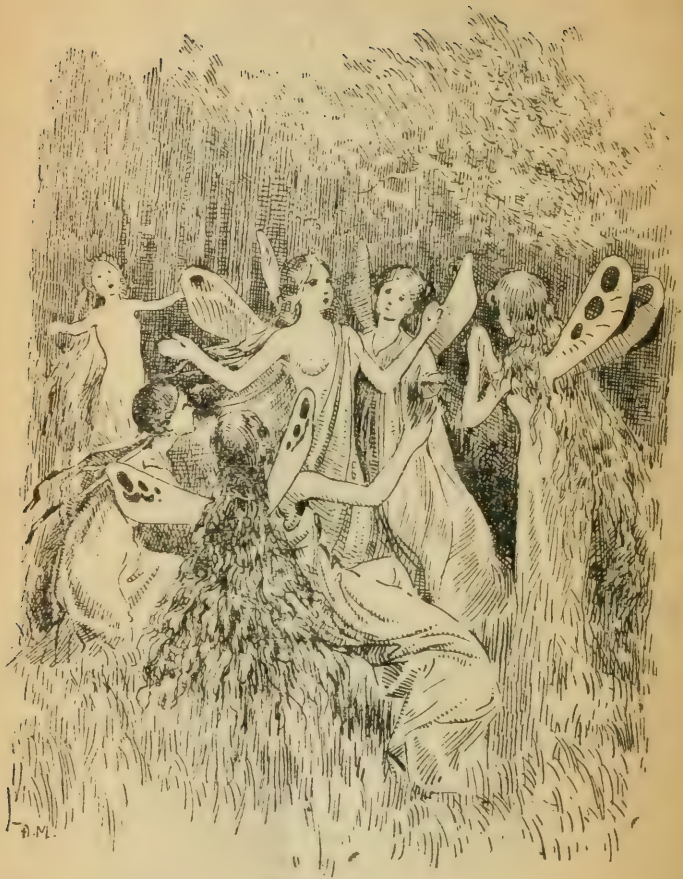

Жовна *(бє крилами):* Ах збережи ти, Божа Сило,
Червону Шапочку маленьку,
Дівчи́ну любу, вірну, милу,
Так всім, так всім нам дорогеньку.
Я в мить, я в мить сю думку вражу
Розкажу всім лісним звірятам,
А перше всього птицям скажу,
Щоб вспіли дальш подати.
Оповістять вони зазули,
І Бриськови собаці,
Розкажуть все страшне, що чули
І всіх зберуть до праці.

Ручай: Й я вістку сю буду гень всюди,
Журчать, бурчати по долині,
Де млин гуркоче, роблять люде,
Щоб помогли дівчині.

Увесь ліс: Усі, усі ми в ліса гущі
Підемо ратувати,
Разом від вовка будем душі,
Тай не дамо дівчати!

(Русалки уставляють ся півколесом і співають):

Спіши ся, спіши ся,
Все в лісі живе,
Спіши ратувати
Дівчатко малеє.

Бо кожда хвилина
Тепер дорогая,
І може пропасти
Олюся малая!

Бо вовк той Неситий,
Він серця не має.
Він тілько про себе
Клопочеть ся, дбає.

Гей, дівчинку нашу
Спішіть ратувати,
Щоби не ридали
І батько і мати.

Скоро ратувати
Дівчатко малеє,
Спіши ся, спіши ся,
Все в лісі живе!

(Заслона паде.)

ДРУГА ДІЯ.

Місце те саме. Вечеріє.

ЯВА І.

Бабуся *(виходить із хати):* Червона Шапочка барить ся,
Давно повинна би вже бути!
Чогось сьогодні не спішить ся,
Чи ма́ла би мала́ забути,
Що щось для мене із обіду
Принести скоро обіцяла?...
До курника тимчасом піду,
Чи вже на банти посідали
Всі курочки мої... Смеркає!
Червону Шапочку бідненьку
Ще той вовчище де спіймає,
Боже, ратуй її маленьку! *(виходить).*

ЯВА ІІ.

(Червона Шапочка й Марійка виходять із ліса та переходять мостом).

Марійка: Уже смеркає, я вертаю.

Черв. Шап.: Поглянь, яке ще сонце ясне!

Марійка: Заки до дому дочвалаю,
Сонце зівсім уже погасне.

Черв. Шап.: Ти так Марійко, боязлива.
Боїш ся темної так ночи,
А нічка вийде зорешлива,
Осяють небо зорі-очи.
Чого бояти ся! Так гарно
В літную нічку холодочком,
(Бо в день занадто тепер парно)
Зривати цвіти над струмочком,
Слухати співів соловейка
В кущах червоної калини!
Так дивна радість до серденька,
У тиху нічку літа лине.

Марійка: Се правда, гарно в нічку ясну,
Та я усе таки спішу ся;
Не так через трівогу власну,
Та затрівожить ся мамуся,
Коли на час не верну в хату!

Черв. Шап.: Повернемо на час до дому
Ще дома в вас не підуть спати,
І страх, Марійко, твій ні к чому.

ЯВА III.

Сі самі. Петро й Настя.

Настя: Червона Шапочко, гуляти
І ти теж вийшла проти ночи?

Петро: На личку любого дівчати
Я все зривати мушу очи.
Червона Шапочко, маленька,
Голубонько моя пещена,
Що каже там твоє серденько,
Чи будеш ти моя суджена?

Настя: Не слухай його теревенів,
Не вір словам його, Олюсю!
Що він плете й полови жмені
Не варта се! На що, Петрусю,
Червону Шапочку морочиш,
Пусте в головку їй вбиваєш?...

Черв. Шап.: Нехай говорить, що сам хоче!
Хібаж сама се добре знаєш,
Що я не візьму в тебе йóго.
Він і тепер не страх хороший,
А як постаріє до того,
То й не поможуть в скрині гроші.
Як на порі уже я стану
І прийдуть свати вже до мене,
То певно красшого дістану
Я, Насте, як сей твій суджений.

Настя: Бач, як тобі відтяла, любий,
А на що було зачіпати?
Таке мале ще, жовтодзюбе,
А так вже вміє відрубати! *(Обоє відходять).*

ЯВА IV.

Червона Шапочка. Марійка.

Марійка: Чи чула ти? Вона казала,
Що ти мала ще, жовтодзюба...

Черв. Шап.: Пусте! В обоїх їх за мало
Олію в головах, знай, люба,
То й щоби путне щось сказати,
На те в них дотепу не має.
Млин тарахкоче, мусиш знати,
Лиш колесо вода рушає.

Так і вони мелють пустеє,
Що на язик несе їм слина,
То хто би там зважав на теє,
Я чейже не мала дитина!

ЯВА V.

Сі самі. Гуцул проходить горою.

Гуцул: Дивне, що так дітий пускають
Самих під ніч глуху блукати,
Вовкам у зуби самі пхають,
А потім будуть нарікати.

Черв. Шап.: Я бабі Ганні несу їсти,
Мене вовк зовсім не лякає,
Про вовка ріжні ходять вісти,
Та що той вовк до мене має?

Гуцул: Будеш інакше говорити,
Як він тебе, небого, вхопить,
Як буде кров твою він пити,
Як в твоїм тілі зуби втопить.
Бач, діти дивної натури
Якісь тепер понаставали,
Мудрійші покладки, як кури —
Ми так малими не буяли.
Ходи, Марійко, враз зі мною,
Тепер у лісі лячно бути:
Там відьм, полісунів юрбою
Можна, нечайно зустрінути.

Марійка: Ах, страшно! Я уже бою ся,
До дому я вертаю з вами!

Здоровенька бувай, Олюсю,
Зустрінемо ся завтра в мами.

(Відходить із Гуцулом.)

ЯВА VI.

Черв. Шап. *(сама):* Отся маленька ще дурненька!
На вік свій то повиннаб бути
Уже хоч трошки розумненька,
А їй ще можна казки гнути,
Полісунами ще лякати
Та відьмами! Як можна бути
Таким дурненьким, віру няти
Тим всім казкам! Мене ніколи,
Хоч люблю дуже гарну казку,
Тим не злякає! В лісі, в поли
Слухаю птичок, цвітів вязку
Собі нарву! Пусті се слухи
Про духи злі. Я не стрічала
Ще їх. А жилиб там злі духи,
Не цвилиб цвіти, не співалиб
Птички там! Дітий сим лякати,
А не мене! Страху не маю!
От треба сісти та спочати,
Ще й собі пісню заспіваю *(співає):*

Вже літо, вже літо
Витає в нас красне
І гріє і світить
Вже сонячко ясне.

Вже літо, вже літо,
Зима вже пропала,
Краса вже над світом
Скрізь владу обняла.

Вже літо, вже літо!
Гей, діти, до гаю

На зелень, на квіти,
Купатись в ручаю.

(Підчас VII явії. Червона Шапочка грає ся над ручаєм, кидає в ручай камінчиками, ганяє ся за хрущиками, а відтак сідає і висипає пісок із черевичків.)

ЯВА VII.

Вовк *(закрадає ся з права з ліса, перебігає ся через пліт і стає під вікном.)*

Ну і щасливо я підкрав ся,
Та ще й на хитрощі візьму ся.
Щоби мій намір вповні вдав ся
В бабусі платє уберу ся.
Я бабин очіпок наложу
І баби хустку треба взяти,
Червона Шапочка не зможе
Мене у пітьмі так пізнати.
В бабину постіль покладу ся
Й недужий мов буду стогнати...
Червона Шапочко, клену ся:
Буду, буду тебе я мати!

(Влазить вікном до хати. Видно крізь вікно, як убираєть ся в бабин очіпок та хустку.)

ЯВА VIII.

Червона Шапочка. Зазуля.

Зазуля: Куку, куку, куку, куку!

Черв. Шап.: Що хочеш в мене, пташко?

Зазуля: Не можу добути я звуку,
Мені казати важко!
Бережи ся того, того
Вовка, вовка, вовка, вовка!

Черв. Шап.: Не кажеш нічого нового,
Знана про вовка помовка!

ЯВА IX.

Сі самі. Бриcько входить.

Черв. Шап.: Гей, відкіля ідеш ти, Бриську?
А як він ласить ся до мене,
Як мило тулить ся, як близько,
Бо в мене курятко варене.

Бриcько: Не будь, не будь безпечна дуже!

Черв. Шап.: Як тілько верну я до хати,
Дістанеш їсти, Бриську-друже.

Бриcько: Мусиш на себе уважати!
Там вовк, там вовк, там вовк Неситий!
Не вмію я гаразд сказати,
Вовк, вовк, вовк, вовк там, може вбити!

Черв. Шап.: Іди, дурна твоя головка!

(Підходить до вітвореного вікна. Зазуля сідає на дерево. Бриcько стає біля дверий.)

Бриcько: Вовк, вовк, вовк, вовк там, стережи ся!

Зазуля: Стережись вовка, вовка, вовка!

Ручай: Ти вовка, вовка бережи ся,
Бажає вовк тебе роздерти.

Черв. Шап.: Що всі вони мене лякають,
Я не боюсь від вовка смерти,
Господь в опіці мене має!

ЯВА X.

Сі самі. Червона Шапочка вже під вікном.

Вовк *(визирає з вікна):* Уже дівчатко тут край хати,
Буде для черева вечеря *(Ховається).*

Черв. Шап. *(зазирає в вікно):*
Ви вже, бабусю, пішли спати?

Вовк: Егеж, недужа щось тепер я.
Гаразд, маленька, що прибула,
Я думала, ти вже про мене,
Червона Шапочко, забула!

Черв. Шап.: Вам неня курятко варене
Дали й росолу, щоб вам сили
Ваші скріпило. Ви поклались
На виворіт: ви положили
Голову в ноги. Що вам сталось?
І руки в вас неначе лаби!

Вовк: Добрі, щоб кріпко що держати!

Черв. Шап.: Неня казали: »Остань в баби
У Ганни на ніч, бо вертати
Під ніч не добре!«

Вовк: Добре, добре!
Вже темна ніч, звір вие дикий,
Злякалиб серце й страх хоробре!

Черв. Шап.: І вуха в вас якісь великі!

Вовк На се, щоб все я добре чула.

Черв. Шап.: Я так спішила тут охоче,
Тепер трівога огорнула
Мене чогось! Ах, які очи
Страшні у вас, огнисті, люті

Вовк: Щоб бачити усе докладно!

Черв. Шап.: І ніс у вас не так загнутий
Стоїть якось зівсім нескладно.
Ах, і ваш рот який великий.

Вовк: Щоб я тебе міг ним пожерти *(скаче на вікно).*

Черв. Шап.: Ах, Боже, вовк се лютий, дикий!
Ратуйте, ратуйте від смерти!
Ратуйте, ратуйте, бо згину!

Вовк: Даремний крик, ти вже пропала.

(Підчас сего всего Бриско бігає навколо неспокійно й трівожно гавкає, зазуля кричить, червоношийки літають. Всі звірята дають ознаки жаху).

ЯВА XI.

Сі самі. Стрілець.

(Приваблений звірятами, ручаєм і деревами, біжить і цїляє в вовка саме тоді, як він говорить: „Ти вже пропала!“)

Стрілець: Пропав ти, вовче, в сю хвилину,
Тебе вже кара давно ждала!

(Стріляє. Вовк паде).

Ти на невинную дитину
Тут зачаїв ся, злий Неситий,

Маєш гостинця за гостину,
Хотів убить, лежиш убитий!

ЯВА XII.

Сі самі. Баба Ганна (вертає).

Бабуся; Ах, що тут сталось, я бою ся,
Я близько вистріл чула,
Червону Шапочку, Олюсю,
Щоб лихо не стрінуло.
Ах, де ти, де ти, де Олюсю?
Мене всю жах проймає!

Черв. Шап. *(біжить до баби й кидаєть ся їй на шию):*
Я тут, вспокійте ся, бабусю,
Жива, а вовк конає!
(Показує пальцем убитого вовка).

Бабуся: Славáж тобі, Боже великий,
Се певно ваше, стрільче, діло?

Стрілець: І ліса шум, звіряток крики,
І Брисько гавкав без настанку,
Мене тут звабили й навели
На вовчий слід, що я від ранку
Його шукав, та довго, леле,
Не міг найти! Тілько звіряткам,
Червона Шапочко, любенька,
Подякуй, бо без них, дівчатко,
Хто зна, чи ти булаб живенька!

Черв. Шап.: О дяка вам, звірятка милі,
Й вам дерева й тобі ручаю,
Тямити му житя всі хвилі,
Що вам житє се завдячаю!

Бабуся: А пану ловцеви, дитино,
Не дякуєш за се, що вбили
Звіра, в рішаючу хвилину
Тобі на поміч поспішили!

Черв. Шап.: Ах, правду кажете, бабусю,
Яка я неуважна стала!
Скартаєте за се Олюсю,
Щоб в друге все вже памятала.
Сердечну, щиру вам складаю
Подяку, за спасенє, пане,
Як вам віддячу ся, не знаю,
Та може вам коли теж стане
Червона Шапочка в пригоді,
Щоб тілько в щастю, не в недолі,
Щоб лиш в прибутку, а не в шкоді
Я вам придалась, прошу в Долі.

Стрілець: Гаразд, гаразд, люба дитино!
Ніхто будуччини не знає...
Хто зна, чи да́леко година,
Що в тебе помочі жадає.
На се ми завжди памятаймо,
Ближним на поміч у пригоді
Всі без вагання поспішаймо,
І як родина жиймо в згоді.

Черв. Шап.: Ще раз вам дяка, пане милий,
Та вас одно буду просити,
Щоб ми як други два зажили,
То перестаньте ви курити.
Бо тютюну я страх не зношу,
Курців терпіти я не можу,
Покиньте люльку, я вас прошу,
Смаку я в люльці не знахожу.

Бабуся: Ах ти, пестіечко миленька!
Не гнівайтесь на неї, пане,
Вона се з щирого серденька,
Її хоч прикладай до рани.

Стрілець: А хтож би гнівав ся на тую
Червону Шапочку кохану?
Хто зна, чи як слова сі чую,
Люльку курить не перестану.
Тоді, Олюсю, не відмовиш
Мені цмочка, як попрохаю.
Цмочком мене вже поздоровиш.

Черв. Шап. Тоді вже може? Подумаю!

(Плаєм із ліса надходять усі дієві особи та инші люде: чоловіки, жінки, молодіж і діти. Всі уставляють ся в гарний гурток. Із ліса несеть ся пісня Русалок, щораз голоснійше. В половині пісні вони появляють ся й стають до гурту. Все освічене бенгальським огнем.)

Спів Русалок.

О вже, вовче Неситий,
Не жиєш, вже ти вбитий,
Дожив собі ти кари,
Візьмуть тебе на мари.

Хотів дівча пожерти
За се діждав сам смерти,
А дівчатко миленьке
Нам ціле здоровеньке.

За добре серденятко
Спас тебе ліс, дівчатко;
Жий же нам всім здорове
Повне щастя й любови.

(Останні чотири вірші співає враз із русалками ввесь гурт. Відтак бабуся говорить:

Бабуся: »Ось і скінчила ся вже штука
Та яка з штуки є наука,

Хочу тепер вам ще сказати,
Лиш прошу добре уважати!
Ось вам наука з сеї штуки:
Любіть усе живе тай муки
Не завдавайте їм ніколи.
Усе, що в лісі, в га́ю, в поли,
Хочаб найменша животинка,
Метелик, комашка, пташинка
Вам у пригоді може стати,
Вас вовкови зісти не дати.
Тож добрі серця заховайте,
Любіть звірят і про них дбайте.

(Заслона спадає.)

ПІСНІ

до драм. казки: „Червона Шапочка".

1. Сольо Червоної Шапочки.
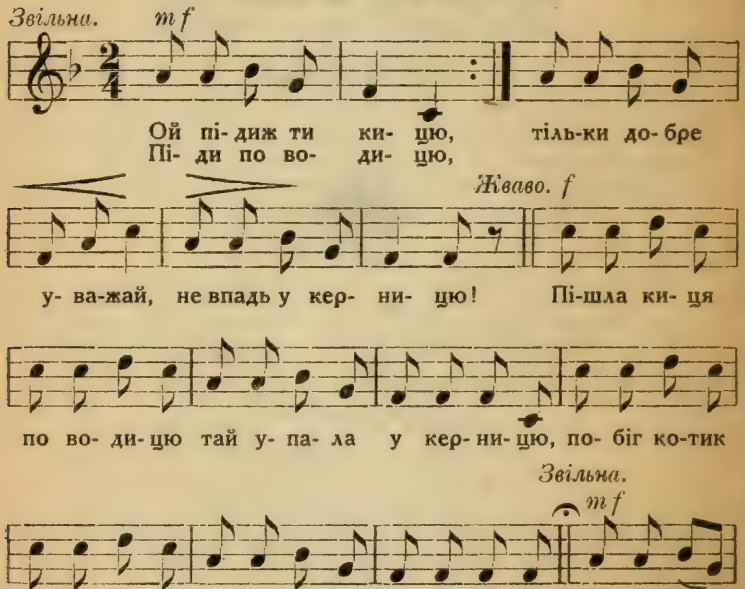
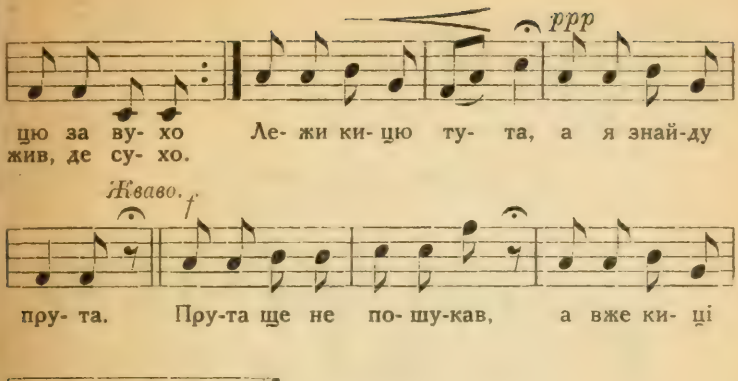

2. Перший хор русалок.

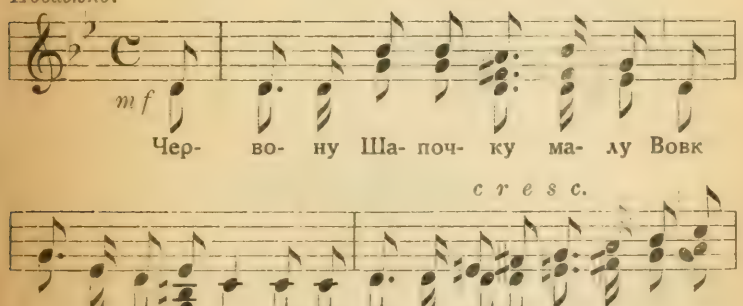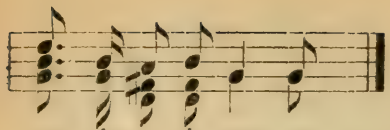

сем дів- ча від смер- ти.

3. Другий хор русалок.

Положливо.

poco cresc.

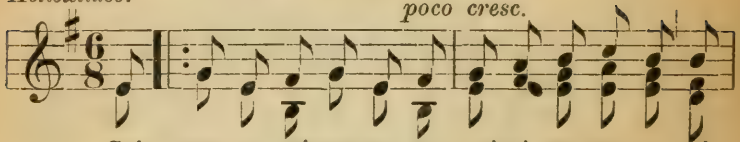

Спі- ши ся, спі- ши ся, що в лі- сі жи- ве- є, спі-
кож- да хви- ли- на те- пер до- ро- га- я і

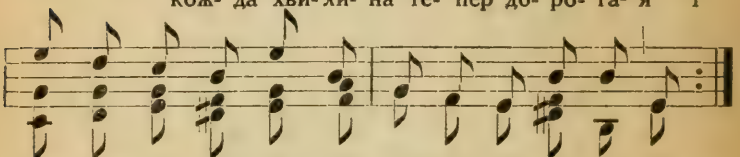

ши ра- ту- ва- ти дів- чат- ко ма- ле- є, бо
мо- же про- па- сти О-
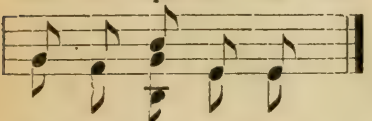
лю- ся ма- ла- я.

4. Сольо Червоної Шапочки.

Не скоро.

mf

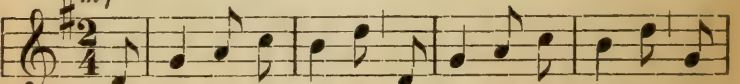

Вже лі- то, вже лі- то ві- та- є нас кра-сне, і
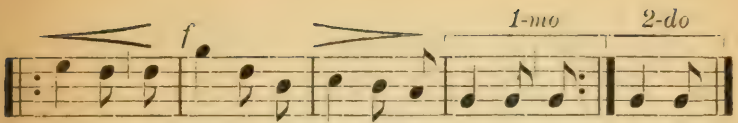
грі- є і світить вже со- неч- ко я- сне. і я- сне.

5 Третий хор русалок.

Поважно.

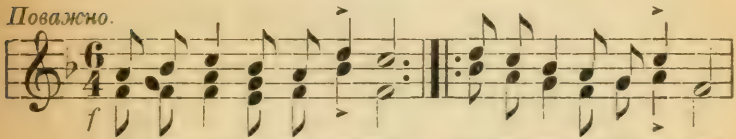

О вже вов-че не- си-тий, Ти до-жив со-бі ка- ри:
не жи- єш вже, ти вбитий,
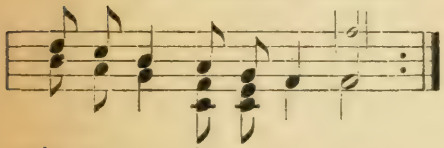
візьмуть те- бе на ма- ри.

Увага: Друга стрічка скорше (трохи), третя ще скорше

Видання „Світа Дитини“:

а) Діточа Бібліотека:

Ч. 1. *Оскар Уайльд:* **„Зоряний Хлопчина“**, стор. 48 з 16 образками 50 Мк.

Ч. 2. *Вільгельм Буш:* **„Максим і Марко“**, стор. 64, з 95 образками 80 Мк.

Ч. 3. *О. Білоусенко:* **„Пригоди Вовка-Неситого“**, 68 стор. з 54 образками 80 Мк.

Ч. 4. *Вільгельм Буш:* **„Нечемне вороня“**, 52 стор. з 48 образками 70 Мк.

Ч. 5. *Я. Вільшенко:* **„Чорнокнижник із Чорногори“**, 72 стор. з 70 образками 100 Мк.

Ч. 6. *Я. Вільшенко:* **„Червона Шапочка“**, 48 стор. з 6 образками і нотами 80 Мк.

В приготованю:

Ч. 7. *Антін Лотоцький:* **„Вільгельм Тель“**, історичне оповіданє з доби визвольних змагань швайцарських верховинців, з образками, У. Баура.

б) Інші видання:

Іван Левицький: **„Нарис історії музики“**, підручник для шкільного ужитку, необхідний для кождої образованої одиниці, 64 стор., 80 Мк.

Іван Левицький: **„Основи теорії музики“**, 56 стор.

На посилку долучити належить 15 Мк.

Замовленя слати:

Видавництво „Світ Дитини“, Львів, ул. Зіморовича, ч. 3.

„ПОСТУП“

ВІСТНИК УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА

Виходить у Львові раз в місяць.

Ціна одного примірника 50 Марок.

Редакція і Адміністрація: Львів, ул. Содова, 4, партер.

Видавництво „Добра Книжка“

має на складі отсі новини:

1. **Сміх** (дотепи і жарти) . . . . . 50 Мк
2. **Другий міх сміху** (веселі приказки) . 50 „
3. *М. Лімниченко:* **„З війни“** (поезії) . . 40 „
4. *З. Ляґерлєф:* **„Різдвяна ніч“** . . . . . 20 „
5. *В. Полянський:* **Дядько Тарас** . . . 25 „
6. *Карло Май:* **„Проклятий“** (повість для молодіжи) . . . . . 50 „
7. *К. Поліщук:* **Скарби віків** . . . . . 60 „
8. *К. Поліщук:* **„Воєнко“** (оповіданя) . . 40 „
9. *В. Лімниченко:* **„Хуртовина“** . . . . 60 „
10. *Карло Май:* **„Воскресеніе“** . . . . . 60 „

Замовленя слати на адресу:

М. МОХ,

Львів, улиця Содова, число 4.

Книжки сі можна дістати також у конторі „Світа Дитини“.

„СВІТ ДИТИНИ“

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТИЙ І МОЛОДІЖИ

виходить

у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Квартальна передплата . 240 Мк.

Поодиноке число . . . 40 Мк.

Для Америки й Канади 1 доляр на рік.

Замовленя слати на адресу:

Видавництво „СВІТ ДИТИНИ“

Львів, ул. Зіморовича, ч. 3.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY